

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гумантарний університет
Факультет документальних комунікацій, менеджменту, технологій та фізики
Кафедра професійної освіти, трудового навчання та технологій**

**АКТУЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
МОДЕРНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНО-
ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У КОНТЕКСТІ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Матеріали Всеукраїнської Інтернет-конференції
28 квітня 2021 р.**

Рівне – 2021

УДК: 373

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 5 від 27.05.2021 р.)

Редакційна колегія:

- Постоловський Руслан Михайлович** – кандидат історичних наук, професор, ректор РДГУ – голова оргкомітету;
- Павелків Роман Володимирович** – доктор психологічних наук, професор, перший проректор РДГУ – заступник голови оргкомітету;
- Дейнега Олександр Вікторович** – доктор економічних наук, професор, проректор з наукової роботи РДГУ – заступник голови оргкомітету;
- Юхименко-Назарук Ірина Анатоліївна** – доктор економічних наук, професор, декан факультету документальних комунікацій, менеджменту, технологій та фізики РДГУ;
- Лісова Світлана Валеріївна** – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри професійної освіти, трудового навчання та технологій РДГУ;
- Поліщук Наталія Валодимирівна** – доктор філософських наук, доцент кафедри професійної освіти, трудового навчання та технологій РДГУ;
- Дупак Надія Василівна** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри професійної освіти, трудового навчання та технологій РДГУ;
- Фещук Юрій Вікторович** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри професійної освіти, трудового навчання та технологій РДГУ;
- Герасименко Олександр Анатолійович** – кандидат історичних наук, доцент кафедри професійної освіти, трудового навчання та технологій РДГУ.

Рецензент:

- Савченко Лариса Олексіївна** – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки та методики технологічної освіти ДВНЗ (Криворізький Національний університет);
- Шевців Зоя Михайлівна** – доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки початкової, інклюзивної та вищої освіти (Рівненський державний гуманітарний університет).

Актуальні проблеми модернізації професійно-педагогічної підготовки майбутніх фахівців у контексті Євроінтеграційних процесів. Матеріали Всеукраїнської Інтернет-конференції (м. Рівне, 28 квітня 2021 року). Рівне: РВВ РДГУ, 2021. 140 с.

У збірнику представлені матеріали Всеукраїнської Інтернет-конференції “Актуальні проблеми модернізації професійно-педагогічної підготовки майбутніх фахівців у контексті Євроінтеграційних процесів”.

Розглядаються актуальні проблеми модернізації професійно-педагогічної підготовки фахівців профільної та вищої освіти, сфери обслуговування (Готельно-ресторанної справи), вимоги сучасної школи до якісної підготовки майбутніх вчителів трудового навчання та технологій, можливості впровадження сучасних педагогічних технологій у систему підготовки компетентного фахівця вищого навчального закладу.

Збірник призначений для науковців, викладачів, магістрів, здобувачів вищої освіти, а також для широкого кола читачів.

ЗМІСТ

<i>Герасименко О.А.</i> Реалізація та зміст дисципліни «Основи техніки і технологій» для майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи.	5
<i>Герасименко О.А., Коваль В.В.</i> Особливості використання методу наочності під час формування в учнів 7-8 класів вміння оздоблювати вироби різьбленням на уроках трудового навчання.	8
<i>Дупак Н.В.</i> Теоретико-методологічні засади професійної підготовки бакалаврів готельно-ресторанної справи у контексті євроінтеграційних процесів.	14
<i>Жукова А.М.</i> Загальні концептуальні засади формування професійно-педагогічної компетентності у майбутніх педагогів.	19
<i>Кирильчук Ю.В.</i> Активізація навчально-пізнавальної діяльності особистості як необхідна умова підвищення якості підготовки майбутніх вчителів технологій.	25
<i>Кирильчук Ю.В., Лесковець А.М.</i> Теоретичні засади розвитку просторового мислення в учнів старших класів у процесі вивчення предмету «Технології» з використанням компетентнісно-орієнтованих технологій.	29
<i>Лісова С.В.</i> Особливості ефективної професійної підготовки бакалаврів готельно-ресторанної справи в умовах вищого навчального закладу.	33
<i>Літвінчук С.Б.</i> Професійна підготовка майбутніх фахівців-аграріїв в контексті викликів сьогодення.	39
<i>Мойсеєць К.В.</i> Текстова вишивка як елемент кодування слів.	42
<i>Парфенюк О.В.</i> Аналіз графічної підготовки здобувачів вищої освіти у ЗВО України та зарубіжжя.	49
<i>Поліщук Н.В., Гречко В.О.</i> Формування професійної компетентності майбутніх педагогів професійного навчання та фахівців сфери обслуговування (готельно-ресторанна справа) при вивченні дисципліни «Основи проектування та моделювання».	54
<i>Поліщук Н.В., Крунич В.Р.</i> Основи дизайну у професійній діяльності педагога професійного навчання та фахівця сфери обслуговування (готельно-ресторанна справа).	62
<i>Саванчук О.А.</i> використання сучасних прогресивних технологій у формуванні творчої компетентності майбутнього вчителя трудового навчання.	70
<i>Симонович Н.В., Варфоломєєв Д.І.</i> Змістова характеристика проектно-технологічної компетентності учнів старших класів та її розвиток у процесі трудового навчання.	75
<i>Симонович Н.В., Король О.В.</i> Формування підприємницької компетентності учнів 10-11-х класів у процесі вивчення предмету «Технології».	80
<i>Сингаївський Д.В., Бохін Я.С.</i> Теоретичні основи розвитку графічної компетентності в учнів старших класів на гурткових заняттях з технічної творчості.	84

Улітіна К.А. Професійна підготовка фахівців у вищих закладах освіти в контексті Болонського процесу.	88
Фещук Ю.В., Боюка Ю.А. Графічна компетентність учнів старших класів та її розвиток на заняттях з предмету «Технології» з використанням SMART-технологій.	91
Фещук Ю.В., Герасименко О.А. Використання методу вправ у процесі вивчення профілю «Основи дизайну» в 10-х класах.	94
Фещук Ю.В., Качинська І.М. Теоретичні аспекти розвитку вмінь розробки структурованої документації в учнів старших класів на заняттях предмету «Технології».	99
Шурин О.І. Реалізація ІКТ у процесі фахової підготовки майбутніх учителів технологій.	103
Яциур М.С. Використання інформаційно-комунікаційних технологій в профорієнтаційній підготовці майбутніх учителів трудового навчання та технологій.	106
Яциур М.С. Формування профорієнтаційної компетентності у майбутніх учителів трудового навчання та технологій.	114
Яциур М.С., Кручик О.В. Професійна спрямованість учнів старших класів яка розвивається в процесі профільного навчання.	121
Яциур М.С., Максименко І.М. Професійні наміри старшокласників та їх розвиток у процесі профільного навчання.	128
Яремчук І.А. Формування професійних компетентностей сучасного вчителя трудового навчання.	133
Відомості про авторів.	137

2. Прусак В. Становлення та розвиток дизайн-освіти в Україні кінець ХХ – початок ХІХ ст. *Вісник Львівської національної академії мистецтв*. 2017. Вип. 31. С. 71-82. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VInam_2017_31_8
3. Тименко В.П. Становлення академічної дизайн-освіти. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Науковий журнал*. Вип.31 Житомир, 2007. С.63-67.
4. Фурса О.О. Тенденції розвитку дизайн-освіти в Україні (друга половина ХХ початок ХХІ століття): монографія; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України. Луганськ, 2012. 447 с.
5. Янчур М.С. Основи теорії технологічної освіти: навчальний посібник: курс лекцій: для студентів напряму підготовки «Технологічна освіта» та спеціальності «Середня освіта. Трудове навчання та технології». Рівне: РВВ РДГУ, 2018. 508 с.

УДК: [373.5.016:331(07)];621.37

Ю.В. ФЕЩУК

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри професійної освіти,
трудового навчання та технологій,

Рівненський державний гуманітарний університет

І.М. КАЧИНСЬКА

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 014.10. Середня освіта(Трудове навчання та технології),
Рівненський державний гуманітарний університет

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ВМІНЬ РОЗРОБКИ КОНСТРУКТОРСЬКОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ В УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ НА ЗАНЯТТЯХ ПРЕДМЕТУ «ТЕХНОЛОГІЇ»

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. У Державних стандартах освітньої галузі «Технологія» зазначено, що в закладах загальної середньої освіти учні ознайомлюються з проектно-технологічною діяльністю з опорою на знання з основ наук [2]. Важливим елементом цієї діяльності є вміння розробки учнями конструкторської документації на виробі. Розвитку цього вміння приділяється незначна увага педагогами в теперішній час. Проблема існує оскільки вчителі трудового навчання та технологій, недостатньо часу приділяють конструкторському етапу проектно-технологічної діяльності. Однак саме під час проектування і виготовлення виробів за творчим проектом учень має максимум можливостей для власної діяльності, де він проявляє: наполегливість, організованість, дисциплінованість, зібраність.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення

невирішених частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Питання використання методу проєктів на уроках трудового навчання та технологій відображено в дослідженнях Н. Борінець, С. Дятленка, О. Коберника, Г. Кондратюка, Н. Крилової, Н. Матяш, О. Новікова, Л. Оршанського, М. Ретівих, В. Сидоренка, В. Симоненко, М. Павлової, А. Терещука, С. Ящука, М. Янцура та ін.

Важливим етапом у проєктуванні виробів, на думку Н. Слюсаренко та Г. Гаврилюк, є розробка конструкторської документації, необхідної для виготовлення обраного виробу. Оформлюючи в пояснювальній записці конструкторську документацію, школярам варто максимально точно дотримуватись нормативних вимог, розроблених до такого виду документації, намагатися не допускати помилок, чітко і охайно виконувати графічні зображення. На думку науковців, вчитель може запропонувати учням підготувати різні види потрібної конструкторської документації, але обов'язково з урахуванням їх графічної грамотності та можливостей. Крім того, дітям слід пам'ятати, що від правильності оформлення конструкторської документації залежить у цілому якість виготовлення проєктного виробу [3].

Відповідно чинних державних програм, впровадження інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) є національним пріоритетом освіти України в сучасних умовах [1].

Педагогічні можливості ІКТ як засобу навчання по ряду показників набагато перевершують можливості традиційних засобів реалізації навчального процесу. Однак стосовно розвитку вмінь розробки конструкторської документації в учнів старших класів на заняттях предмету «Технології» ця проблема є мало досліджуваною. Це пов'язано із недостатністю матеріального та методичного забезпечення навчальних кабінетів та з тим, що вчителі мають бути не тільки добре обізнаними у професійній царині, а й мати широкий світогляд, світосприйняття, вміти використовувати сучасні технології для роботи як з інформаційними ресурсами, так і з молоддю.

Формування цілей статті (постановка завдання). Основною метою нашої роботи є обґрунтування методики розвитку вмінь розробки конструкторської документації на виробі в учнів старших класів на уроках технологій із використанням ІКТ.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Нами з'ясовано сутність ключових термінів дослідження. Конструкторська документація – частина технічної документації у вигляді графічних і текстових документів, котрі в сукупності або окремо, визначають склад і будову виробу та містять необхідні дані для його розробки, виготовлення, контролю, експлуатації, ремонту і утилізації. Конструкторська документація складається із графічних і текстових документів (клаузура, ескіз, технічний рисунок, складальне креслення, схема, інструкції тощо), які в сукупності або окремо, визначають склад і будову

виробу, містять необхідні дані для його розробки та виготовлення [3]. Вміння – здатність належно виконувати певні дії, засновані на доцільному використанні людиною набутих знань і навичок. Вміння розробки конструкторської документації на виробі полягає у здатності учнів старших класів на уроках технологій: 1) готувати креслярські інструменти та матеріали до роботи; 2) виконувати графічне зображення виробу (ескіз або креслення) на три площини проекцій (за потреби при виконанні проекту); 3) вміння виконувати текстові документи на виготовлення виробу; 4) вміння коректувати (за необхідністю) конструкторську документацію на виробі [4].

Одним із шляхів розвитку вмінь розробки конструкторської документації в учнів старших класів на заняттях предмету «Технології» може бути використання інформаційно-комунікаційних технологій. ІКТ – це процес підготовки і передачі інформації, кого навчають, засобом здійснення яких є комп'ютер. При підготовці до уроку з використанням ІКТ вчитель не повинен забувати, що це урок, а значить складає план уроку виходячи з його цілей, при відборі навчального матеріалу він повинен дотримуватися основні дидактичні принципи: систематичності та послідовності, доступності, диференційованого підходу, науковості та ін. При цьому комп'ютер не замінює вчителя, а тільки доповнює його [1].

Пропонуємо такі шляхи використання засобів ІКТ для розвитку вмінь розробки конструкторської документації на виробі в учнів старших класів на уроках технологій.

1. Розробка конструкторської документації засобами програми Microsoft Word. Розроблені учнями документи можна роздрукувати, передати у вигляді електронного файлу або перетворити на веб-сторінку. Приклади конструкторської документації для учнів, які можуть бути створені засобами програми Microsoft Word: таблиці, графіки й діаграми даних; малюнки й креслення; технічний опис.

2. Розробка дидактичних і методичних матеріалів для створення конструкторської документації з технологій засобами програми Microsoft PowerPoint. Презентація може бути використана вчителем для розвитку вмінь розробки конструкторської документації на виробі в учнів старших класів на уроках технологій під час: пояснення нового матеріалу (інформація яку розповідає вчитель паралельно виводиться на екран або через проектор на дошку); демонстрацій конструкторської документації та їх пояснення (демонстрація та коротке пояснення до них, забезпечує великий інтерес учнів та підвищує рівень знань, вчитель трудового навчання може демонструвати креслення, ескізи, технічні рисунки в поєднанні з реальними виробами); впорядкування інформації (презентація дозволяє виводити на екран інформацію частинами, що забезпечує зручність при виведенні етапів виконання конструкторської документації); виведення на екран або проектор алгоритмів або послідовності виконання конструкторської документації;

актуалізації та контролю знань (вчитель спочатку задає запитання, а потім, після відповіді учнів, виводить правильну відповідь на екран); демонстрацій відео та аудіо матеріалів; озвучення навчального матеріалу; використання анімацій для показу елементарних операцій.

3. *Розробка конструкторської документації засобами систем автоматизованого проектування (САПР)*. Пропонуємо використовувати САПР AutoCAD або КОМПАС. Наведемо переваги, які мають ці програми для використання в навчальному процесі: гнучке налагодження інтерфейсу; зрозумілий та зручний інтерфейс; велика функціональність; наявність безкоштовних версій програм; наявність навчальних матеріалів в мережі Internet; простота в оволодінні.

Зазначені ІКТ можна використовувати на всіх етапах уроків технологій з розвитку вмінь розробки конструкторської документації на виробі в учнів старших класів: під час пояснення нового матеріалу, закріплення, повторення, контролю знань і навичок, а також в процесі самостійної роботи учнів.

Висновки з даного дослідження та перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Отже, застосування вчителем розглянутих ІКТ сприяє активізації пізнавальної активності учнів на уроках технологій, розвитку творчого та просторового мислення, вихованню прагнення мислити, генерувати і доводити істинність власних ідей та пропозицій, реалізації компетентнісного підходу в сучасній освіті і, як наслідок, розвитку вмінь розробки конструкторської документації на виробі в процесі вивчення предмету «Технології». Перспективи подальших пошуків у зазначеному напрямку дослідження полягають у розробці методики розвитку вмінь розробки конструкторської документації на виробі з використанням ІКТ та перевірки її ефективності на практиці.

Список літератури:

1. Гуревич Р.С. Інформаційні технології навчання: інноваційний підхід: навчальний посібник / Р.С. Гуревич, М.Ю. Кадемія, Л.С. Шевченко; за ред. Р.С. Гуревича. Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2012. 348 с.
2. Державний стандарт – запорука якісної освіти (пост. КМУ від 23 листопада 2011р. № 1392) // Трудова підготовка в сучасній школі. 2012. №2-3. С. 2-8.
3. Слюсаренко Н.В. Методичні аспекти організації проектно-технологічної діяльності учнів на уроках трудового навчання / Н.В. Слюсаренко, Г.М. Гаврилук // Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Сер.: Педагогічні науки. 2012. Вип. 21. С. 9-15.
4. Технології 10-11 класи. Рівень стандарту, академічний рівень Навчальна програма. (авт.: А. Терещук та інші). URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv> (дата звернення 20.11.2020).

Наукове видання

АКТУЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНО- ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Матеріали Всеукраїнської Інтернет-конференції
28 квітня 2021 р.

Упорядники: Герасименко Олександр Анатолійович,
Дупак Надія Василівна,
Поліщук Наталія Володимирівна,
Симонович Наталія Василівна,
Фещук Юрій Вікторович

Друкується без редакційної правки

Відповідальний за випуск Лісова С.В.

Здано до набору 19.04.2021 р. Підписано до друку 26.05.2021 р.
Формат 60x84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman.
Друк різнографічний. Ум. друк. арк. 11,1.

Редакційно-видавничий відділ
Рівненського державного гуманітарного університету,
33028, м. Рівне, вул. С.Бандери, 12